

Kościelny projekt konkordatu z 1991 r.

Dodatek specjalny do Biuletynu Stowarzyszenia na rzecz Państwa Neutralnego Światopoglądowo „Neutrum”, Nr 3 (26), Lipiec 2002

Niepublikowany dotychczas projekt Konwencji (Konkordatu) między Stolicą Świętą i Rzeczpospolitą Polską, przekazany w październiku 1991 r. stronie rządowej przez abp. J. Kowalczyka rządowi RP

Pierwotnie artykuł ten miał być analizą porównawczą trzech dokumentów: 1) Projektu Konwencji między Polską Rzeczpospolitą Ludową i Stolicą Apostolską przyjętemu przez Komisję Wspólną Przedstawicieli Rządu i Episkopatu w dniu 4 maja 1988 r. Dokument ten, na podstawie upoważnienia podpisali: współprzewodniczący Zespołu Redakcyjnego, metropolita poznański abp Jerzy Stroba oraz minister-Kierownik Urzędu ds. Wyznań Władysław Loranc; 2) Projektu Konwencji [1] (Konkordatu) pomiędzy Stolicą Świętą i Rzeczpospolitą Polską, przekazanego stronie rządowej przez abp J. Kowalczyka rządowi RP w październiku 1991 r. oraz 3) Konkordatu z 28 lipca 1993 r.

Pierwszy i trzeci z ww. dokumentów były publikowane w książce „Konkordat polski 1993. Wybór materiałów źródłowych z lat 1993-1996” [2], drugi do dzisiaj nie był publikowany. Początkowo zamierzałem udostępnić go w uzupełnionym i poszerzonym drugim wydaniu. Kłopoty finansowe nie pozwoliły na drugą edycję; uznałem więc, że z udostępnieniem znajdującego się w moich zbiorach dokumentu nie należy dłużej zwlekać.

Już w 1991 r. z treścią dokumentu powinni zapoznać się specjaliści profesjonalnie zajmujący się prawem wyznaniowym celem wykonania krytycznych ekspertyz (żywię nadzieję, że w przyszłości takowe zostaną ujawnione, pod warunkiem wszakże, że w latach 1991-1993 powstały jakiegokolwiek „krytyczne” ekspertyzy, wykonane na zamówienie polskiego MSZ, które dysponowało wówczas przekazanym przez stronę kościelną tekstem dokumentu). Wgląd w treść dokumentu należy się również wszystkim pozostałym zainteresowanym, którzy w latach 1991-1993 próbowali do niego dotrzeć. Pozwala on w nowy sposób spojrzeć na kształtowanie się stosunków wyznaniowych w RP w początkowym okresie transformacji ustrojowej.

Dla porządku. Rozmowy z Watykanem doprowadziły do powstania przed 1989 r. dwóch dokumentów: 1) ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego, zatwierdzonej przez Sejm w maju 1989 r. oraz 2) Konwencji, która w założeniu miała wejść w życie równocześnie z ww. ustawą. Zawierania polityczne '89 roku stworzyły Kościołowi warunki do wycofania się z wcześniej uzgodnionych zapisów Konwencji. Argumentem podstawowym — którym w tym czasie posługiwali się biskupi — przemawiającym za odrzuceniem uzgodnionego tekstu były następujące zmiany w sytuacji społeczno-politycznej, do której Kościół „chciał” się dostosować. Konwencja została uznana za niebyłą (*nota bene*, jak ma się do tego zasada *pacta sunt servanda*, która jakże często przywoływana była przez apologetów konkordatu podczas prac sejmowych, mając doprowadzić do wyrażenia w ustawie zgody na ratyfikację tego dokumentu przez Prezydenta, sugerując jednocześnie, że państwo poniesie winę, jeżeli konkordat z 28 lipca 1993 r. nie wejdzie w życie).

W 1991 r., po zainstalowaniu się w Polsce ambasadora Watykanu, nuncjusza J. Kowalczyka, poinformowano społeczeństwo o wznowieniu rozmów w sprawie układu z Watykanem. Nuncjusz również - jakoby — miał przywieźć z Watykanu propozycję układu normalizującego stosunki Rzeczpospolitej ze Stolicą Apostolską. Była to półprawda. Owszem, rozpoczęto rozmowy, pertraktacje jednakże nie zostały wznowione, lecz rozpoczęte od początku. Winą za stracony czas i uznanie za niebyłą Konwencje z 4 maja 1988 r. należy obarczyć stronę kościelną, bowiem to ona uznała podpisany dokument za nieistniejący i nieprzystający do nowej rzeczywistości. Strona kościelna zlekceważyła więc tutaj zasadę przywołaną wcześniej zasadę *pacta sunt servanda*.

Dziwne to były rozmowy, bowiem nikt — poza członkami tzw. delegacji rządowej [3], którymi byli tylko katolicy! — do tekstu projektu konwencji nie mógł dotrzeć. Nie mogli poznać

dokumentu parlamentarzyści, którzy po podpisaniu Konkordatu, bez możliwości jakiegokolwiek ingerencji w jego zapisy, mieli wyrazić zgodę na ratyfikację dokumentu! Nie poznali treści dokumentu katolicy świeccy, na których życie dokument ten miał bezpośrednio oddziaływać.

Dlatego też dążąc do prawdy historycznej i rozwiewając mroki niewiedzy, publikujemy dzisiaj dokument, który w 1991 r. abp Józef Kowalczyk — rzekomo — przywiózł z Watykanu. Taki fakt z pewnością nie zaistniał, a uznanie go jednak za prawdziwy, jest błędem.

Zgodnie z Kodeksem Prawa Kanonicznego (Kan. 365 § 1): "Do papieskiego legata [czyli w tym wypadku abp. J. Kowalczyka — przyp. Cz.J.], który zgodnie z przepisami prawa międzynarodowego wypełnia równocześnie misję w państwie, należy także szczególne zadanie: (..) 2°. Prowadzić rokowania w zakresie spraw dotyczących stosunków Kościoła i Państwa oraz w sposób szczególny pertraktować o zawarciu konkordatu czy innych tego rodzaju układów, jak również wprowadzenie ich w życie. § 2. W załatwianiu spraw o których w § 1, zgodnie z tym, co zalecają okoliczności, legat papieski niech nie zaniedba zasięgać opinii i rady biskupów okręgu kościelnego oraz informować ich o przebiegu sprawy".

Powyższe przepisy prawne Kościoła Katolickiego wskazują jednoznacznie, że twórcami tekstu Konwencji (Konkordatu) z października 1991 r. był nuncjusz abp J. Kowalczyk wspólnie z Episkopatem Polski. Być może papież został nawet poinformowany o opracowaniu dokumentu, jednakże Watykan w tej fazie nie miał z nim nic wspólnego. Pośrednio potwierdza, że tak właśnie było, bp. Antoni Tokarczuk w wywiadzie udzielonym w 1993 r. „Gazecie Wyborczej” [4].

Jednakże najważniejszy dowód, potwierdzający tok naszego rozumowania, znajduje się na siedmiu stronicach „Konwencji (Konkordatu)". Jest to brak pieczęci: SEGRETERIA DI STATO SEZIONE PER I RAPPORTI CON GLI STATI, sygnatury, miejsca powstania dokumentu, datowania [5]. Natomiast wszystkie stronicie dokumentu zawierają, w prawym dolnym rogu, pieczęć okrągłą z godłem i napisem na obrzeżu: "NUNTIATURA APOSTOLICA IN POLONIA". Na godle umieszczony jest podpis: J[ózef] K[owalczyk].

W związku z tym, co powiedziano powyżej, potrzeba jest pozytywna odpowiedź na problem przedstawiony przez Gwidona Rysiaka [6] w ekspertyzie prawnej wykonana na zlecenie Biura Studiów i Ekspertyz Kancelarii Sejmu dotyczącej stosunku Konkordatu do norm prawa międzynarodowego:

"Zwyczajowo w umowach międzynarodowych, zwykle w klauzulach końcowych umowy, zamieszczane jest stwierdzenie o okazaniu pełnomocnictwa lub wymianie pełnomocnictw. Np. w Konkordacie polskim z 1925 roku, znajduje się stwierdzenie, że *Pełnomocnicy... po wymianie swych pełnomocnictw, powzięli postanowienia...* Stwierdzenia takiego brak w tekście Konkordatu '93. Może powstać pytanie, czy takie stwierdzenie jest konieczne? W sytuacji Konkordatu '93 odpowiedź brzmi twierdząco, bowiem pozycja prawna osób, które Konkordat '93 podpisały nie była jednakowa. Stosownie do postanowienia art. 6 ust. 2 Konwencji Wiedeńskiej minister spraw zagranicznych, ze względu na pełnioną funkcję, ma kompetencję dokonywania wszelkich czynności w celu zawarcia traktatu. Innymi słowy nie potrzebuje pełnomocnictwa do podpisania umowy międzynarodowej. Inna jest sytuacja prawna szefa misji dyplomatycznej, którego kompetencja ogranicza się tylko do przyjęcia tekstu umowy (a więc jej parafowania) w stosunkach pomiędzy państwem wysyłającym a przysyłającym. Dla innych czynności (jak podpisanie umowy) powinien mieć pełnomocnictwo. Można tu wprawdzie przywołać dyspozycję art. 6 ust. 1 Konwencji Wiedeńskiej (z okoliczności wynika, że strony zrezygnowały z przedstawienia pełnomocnictw), ale przy umowie o takim znaczeniu jak Konkordat dziwnym byłoby domniemywanie się z okoliczności pełnomocnictwa do podpisania Konkordatu przez przedstawiciela dyplomatycznego Stolicy Apostolskiej. Jeżeli więc Nuncjusz Apostolski w Warszawie nie miał pełnomocnictw do podpisania konkordatu uprawniona jest teza, że oświadczenie woli ze strony Stolicy Apostolskiej jest dotknięte wadą prawną".

Czesław Janik

*

KONWENCJA (Konkordat) — projekt, październik 1991 r.

zastrzeżone

Stolica Święta [7] i Rzeczpospolita Polska

dążąc do trwałego uregulowania wzajemnych stosunków;

uwzględniając ze strony Rzeczypospolitej Polskiej zasady przyjęte w jej Konstytucji, a ze strony Stolicy Świętej dokumenty Soboru Watykańskiego II do-tyczące wolności religijnej i

stosunków pomiędzy Kościołem a wspólnotą polityczną oraz przepisy Kodeksu Prawa Kanonicznego;

postanowiły zawrzeć niniejszą Konwencję (Konkordat):

Artykuł 1.

Rzeczpospolita Polska biorąc pod uwagę, że religia katolicka jest wyznawana przez zdecydowaną większość społeczeństwa polskiego i że Kościół katolicki wnosi, od zarania państwowości polskiej, niezastąpiony wkład w tworzenie warunków dla rozwoju osoby ludzkiej i wspólnoty narodowej, uwzględnia to w swoim ustawodawstwie.

Artykuł 2.

Rzeczpospolita Polska i Stolica Święta potwierdzają, że Państwo i Kościół Katolicki są, każde w swym zakresie, niezależne i suwerenne, i zobowiązują się do pełnego poszanowania tej zasady we wzajemnych stosunkach i współdziałaniu dla rozwoju człowieka i wspólnego dobra Kraju.

Artykuł 3.

W celu podtrzymania i umacniania więzi pomiędzy zainteresowanymi Stronami Nuncjusz apostolski rezyduje w Warszawie, a polski Ambasador nadzwyczajny i pełnomocny przy Stolicy Świętej w Rzymie.

Artykuł 4.

1. Rzeczpospolita Polska uznaje osobowość publiczno-prawną Kościoła katolickiego.
2. Uznaje również osobowość cywilno-prawną wszystkich instytucji kościelnych terytorialnych i personalnych, ustanowionych zgodnie z przepisami prawa kanonicznego.
3. Inne instytucje kościelne uzyskują osobowość cywilno-prawną z chwilą powiadomienia właściwego organu administracji państwowej przez władzę kościelną o ich kanonicznym ustanowieniu.

Artykuł 5.

Przestrzegając prawa do wolności religijnej, Państwo zapewnia Kościołowi katolickiemu, bez względu na obrządek, swobodne i publiczne wykonywanie jego misji i jurysdykcji, zarządza-nie i administrowanie jego sprawami i majątkiem zgodnie z prawem kanonicznym.

Artykuł 6.

Wyłącznie do kompetentnej władzy kościelnej należy tworzenie właściwych Kościołowi struktur, a w szczególności erygowanie, zmienianie lub znoszenie prowincji kościelnych, archidiecezji, diecezji, administratur apostolskich, prałatur personalnych i terytorialnych, opactw terytorialnych, parafii, instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostolskiego oraz innych kościelnych osób prawnych.

Artykuł 7.

1. Mianowanie Arcybiskupów, Biskupów i innych Ordynariuszy zrównanych przez prawo kanoniczne z Biskupem Diecezjalnym jak również ich odwoływanie należy wyłącznie do Ojca Świętego.
2. Stolica Święta będzie podawać do wiadomości Rządowi Rzeczypospolitej Polskiej nazwiska mianowanych Biskupów diecezjalnych przed ich oficjalnym ogłoszeniem.
3. Mianowanie, wybór lub odwołanie osób pełniących funkcję organu reprezentującego pozostałe kościelne osoby prawne, o których mowa w art. 6, odbywa się wyłącznie w oparciu o przepisy prawa kanonicznego.

Artykuł 8.

1. Rzeczpospolita Polska zapewnia Kościołowi katolickiemu wolność kultu zgodnie z art. 5 niniejszej Konwencji.
2. Organizowanie kultu publicznego należy do władzy kościelnej, zgodnie z przepisami wydanymi przez Stolicę Świętą.
3. Miejscom przeznaczonym i poświęconym sprawowaniu kultu publicznego władze państwowe gwarantują nienaruszalność. Jedynie kompetentna władza kościelna może przeznaczyć te miejsca na inny użytek.
4. Sprawowanie kultu publicznego w innych miejscach niż wymienione w ust. 3 nie wymaga zezwolenia władz świeckich. Sprawowanie tego kultu na placach i drogach publicznych wymaga uprzedniego powiadomienia właściwych władz świeckich.

Artykuł 9.

Państwo uznaje jako dni wolne od pracy, oprócz niedziel i świąt kościelnych ustawowo

uznanych w Polsce, święta:

- Objawienia Pańskiego,
- Wniebowstąpienia Pańskiego,
- SS. Piotra i Pawła,
- Niepokalanego Poczęcia NMP.

Artykuł 10.

1. Opiekę duszpasterską nad osobami pełniącymi zawodową i czynną służbę wojskową sprawuje Biskup Polowy zgodnie ze statutem zatwierdzonym przez Stolicę Świętą. Opieką tą objęte są także inne osoby wymienione w Statucie.

2. Kapłani i diakoni oraz alumni wyższych seminariów duchownych, nowicjusze i profesj instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego są zwolnieni ze służby wojskowej.

3. W wypadku powszechnej mobilizacji władza kościelna skieruje dodatkowych kapłanów do pełnienia funkcji kapelanów wojskowych, a diakonów, alumnów wyższych seminariów duchownych oraz członków instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego do służby sanitarnej.

Artykuł 11.

1. Państwo uznaje skutki cywilne małżeństwa zawartego zgodnie z przepisami prawa kanonicznego, o ile akt jego zawarcia został wpisany do rejestru stanu cywilnego. Przygotowanie do zawarcia sakramentalnego małżeństwa powinno obejmować pouczenie nupturientów o przepisach państwowych dotyczących skutków cywilnych zawieranego małżeństwa. W ciągu siedmiu dni od zawarcia małżeństwa proboszcz lub jego delegat, na prośbę stron, prześle Urzędowi Stanu Cywilnego zawiadomienie o zawartym małżeństwie celem dokonania wpisu w rejestrach stanu cywilnego.

2. Urzędnik Stanu Cywilnego ma obowiązek w ciągu 3 dni wpisać do rejestru małżeństwo, o którego zawarciu został zawiadomiony przez właściwą władzę kościelną, i powiadomić ją o dokonanym wpisie.

3. Małżeństwo kanoniczne posiada skutki cywilne od momentu jego zawarcia, nawet gdy urzędnik Stanu Cywilnego dokonał wpisu po upływie przepisanej terminu. Nie można dokonać wpisu do rejestru stanu cywilnego małżeństwa zawartego zgodnie z przepisami prawa kanonicznego, jeśli pomiędzy nupturientami istnieje przeszkoda prawa cywilnego.

4. Prawomocne wyroki stwierdzające nieważność małżeństwa wydane przez sądy kościelne, opatrzone kościelnym dekretem wykonawczym, a także dyspensy papieskie od małżeństwa niedopełnionego, są uznane przez państwo za obowiązujące.

W celu dokonania odpowiednich adnotacji kompetentna władza kościelna prześle powiadomienie o wyroku lub dyspensie do właściwego Urzędu Stanu Cywilnego.

Artykuł 12.

1. Państwo gwarantuje, że nauczanie i wychowanie dzieci i młodzieży będzie uwzględniać chrześcijańskie zasady etyki i wartości, którymi naznaczone jest dziedzictwo kultury polskiej, oraz niezbywalne prawo rodziców do religijnego wychowania swoich dzieci w szkołach bez jakiegokolwiek dyskryminacji osób należących do innych wyznań lub niewierzących.

2. W przedszkolach oraz szkołach publicznych wszystkich rodzajów i stopni, nauczanie religii jest włączone w plan zajęć na równi z innymi przedmiotami. Program nauki religii opracowuje władza kościelna. O obowiązku uczestniczenia w lekcjach religii decydują rodzice ucznia lub jego opiekunowie prawni, a po osiągnięciu pełnoletności sam uczeń.

3. Kompetentna władza Kościelna mianuje i odwołuje nauczycieli religii w szkole. Nauczycielom religii przysługują prawa i obowiązki na równi z innymi nauczycielami; wchodzi oni także w skład Rady Pedagogicznej.

4. Zapewnia się Kościołowi Katolickiemu prawo prowadzenia katechizacji w szkołach pomaturalnych, na wyższych uczelniach i w domach akademickich.

Artykuł 13.

1. Kościół Katolicki ma prawo zakładać i prowadzić szkoły wszystkich rodzajów i stopni zrównane w prawach ze szkołami publicznymi oraz placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze.

2. W realizacji programu i wystawianiu świadectw, szkoły i placówki o których mowa w ust. 1, będą się kierować przepisami kościelnymi i państwowymi.

3. Nauczycielom, wychowawcom, pracownikom administracyjnym oraz uczniom szkół i

placówek wymienionych w ust. 1 przysługują te same uprawnienia co analogicznym osobom w szkołach i placówkach państwowych.

4. Szkoły i placówki wymienione w ust. 1 będą dotowane przez państwo (organy samorządu terytorialnego) na równi ze szkołami publicznymi.

Artykuł 14.

1. Rzeczpospolita Polska gwarantuje Kościołowi Katolickiemu prawo do swobodnego zakładania i prowadzenia Uniwersytetów, Akademii, Wydziałów filozoficznych i teologicznych, Seminariów duchownych oraz innych instytutów naukowych i dydaktycznych.

2. Status prawny Uniwersytetów, Akademii, Wydziałów filozoficznych i teologicznych, o których mowa w ust. 1, oraz Wydziałów teologii katolickiej w Uniwersytetach państwowych, jak również tryb i zakres uznawania przez państwo kościelnych stopni i tytułów naukowych regulują umowy między Ministerstwem Edukacji Narodowej a Konferencją Episkopatu Polski upoważnioną uprzednio przez Stolicę Świętą.

3. Papieskie Akademie, katolickie Uniwersytety, oraz Wydziały filozoficzne i teologiczne są subwencionowane przez Państwo na równi z innymi wyższymi uczelniami państwowymi.

Artykuł 15.

1. Aresztowanym, więzionym, nieletnim przebywającym w zakładach poprawczych i innych oraz osobom przebywającym w zakładach leczniczych i opieki społecznej zapewnia się prawo wykonywania praktyk religijnych i korzystanie z posług religijnych. W szczególności zapewnia się im możliwość uczestniczenia we Mszy Św. W niedziele i święta oraz w katechizacji i rekolekcjach.

2. Dzieciom i młodzieży katolickiej przebywającym na koloniach i obozach oraz korzystającym z innych form zbiorowego wypoczynku zapewnia się wykonywanie praktyk religijnych, w szczególności uczestniczenie we Mszy Św. W niedzielę i święta.

3. Dla realizacji uprawnień osób, o których mowa w ust. 1 biskup diecezjalny skieruje kapelanów, z którymi odpowiednia instytucja zawrze stosowną umowę.

Artykuł 16.

Wierni świeccy i duchowni mają prawo zrzeszania się w stowarzyszenia katolickie publiczne i prywatne zgodnie z przepisami prawa kanonicznego. Stowarzyszenia te nie podlegają prawu państwowemu o stowarzyszeniach. Uzyskują one osobowość cywilno-prawną przez wpis do sądowego rejestru stowarzyszeń lub ją tracą na podstawie odpowiedniego dokumentu skierowanego do sądu cywilnego przez kompetentną władzę kościelną.

Artykuł 17.

1. Rzeczpospolita Polska zapewnia Kościołowi katolickiemu oraz jego osobom prawnym i fizycznym swobodę kontaktowania i komunikowania się między sobą, ze Stolicą Świętą, z Konferencjami Episkopatów, z Kościołami partykularnymi, a także z innymi wspólnotami, instytucjami, organizacjami i osobami w kraju i za granicą.

2. Kościół katolicki ma prawo do swobodnego drukowania, publikowania i rozpowszechniania ksiąg Pisma Świętego, ksiąg liturgicznych, Kodeksu Prawa Kanonicznego i dokumentów Stolicy Świętej oraz innych publikacji związanych z naturą jego posłannictwa.

Artykuł 18.

Kościół Katolicki ma prawo do posiadania i używania własnych środków społecznego przekazu, jak również korzystania z radia i telewizji oraz innych państwowych środków społecznego przekazu na zasadach określonych umową między kompetentnymi władzami państwowymi i kościelnymi.

Artykuł 19.

Odpowiednie instytucje kościelne mają prawo prowadzenia, każda zgodnie ze swą naturą, działalności o charakterze misyjnym, charytatywnym i opiekuńczym. W tym celu mogą one tworzyć stosowne struktury organizacyjne i urządzać publiczne zbiórki.

Artykuł 20.

Kościelne osoby prawne mają prawo nabywania, posiadania, użytkowania i zbywania mienia nieruchomości i ruchomego oraz nabywania i zbywania innych praw, a także zarządzania swym majątkiem.

Mogą one także nabywać wszelkie mienie i prawa majątkowe na drodze spadku, zapisu, darowizny i umowy dożywocia.

Artykuł 21.

Kościół ma prawo do prowadzenia budownictwa sakralnego i kościelnego oraz zakładania

własnych cmentarzy, zgodnie z przepisami prawa budowlanego i przepisami sanitarnymi. O potrzebie budowy świątyni lub o założeniu cmentarza decyduje biskup diecezjalny lub inny właściwy ordynariusz, a lokalizację uzgadnia z kompetentnymi władzami.

Artykuł 22.

Kościelne osoby prawne mogą w sposób zgodny z prawem zakładać fundacje, które bez zgody władzy kościelnej nie mogą być likwidowane. W przypadku zlikwidowania tych fundacji ich majątek przechodzi na cele lub osoby określone w statutach.

Artykuł 23.

Sprawy wymagające nowych lub dodatkowych rozwiązań będą regulowane albo na drodze nowych układów między dwiema Stronami, albo na drodze uzgodnień pomiędzy kompetentnymi Władzami państwowymi i Konferencją Episkopatu Polski uprzednio do tego upoważnioną przez Stolicę Świętą.

Artykuł 24.

Układające się Strony zobowiązują się do rozwiązywania na drodze dyplomatycznej ewentualnych trudności, jeśli takie pojawiły się w interpretacji lub stosowaniu ustaleń niniejszej Konwencji.

Artykuł 25.

Przepisy niniejszej Konwencji wchodzi w miejsce przepisów Konkordatu z dnia 10.02.1025 r. i stają się częścią państwowego i kościelnego porządku ustawodawczego.

Artykuł 26.

Niniejsza Konwencja podlega ratyfikacji i wejdzie w życie w nieprzekraczalnym terminie do dnia ..... Na dowód czego Pełnomocnicy Układających się Stron podpisali niniejszą Konwencję.

Konwencję sporządzono w ....., dnia ....., w dwóch egzemplarzach (podwójny oryginał w języku włoskim i polskim), przy czym obydwa teksty są jednakowo autentyczne.

*

[Upoważnienie abp Józefa Kowalczyka do podpisania konkordatu (z 7 lipca 1993 r.)]

Joannes Paulus PP. II

Prendendo atto dei cambiamenti politici avvenuti nella Repubblica di Polonia e tenendo presenti le necessità pastorali della comunità cattolica, sentita la Conferenza Episcopale Polacca, abbiamo deciso che sia stipulato un nuovo Concordato al. Fine di regolare le mutue relazioni fra la Santa Sede e la Repubblica di Polonia.

All'uopo conferiamo al. Venerato Fratello Józef Kowalczyk, Arcivescovo titolare di Eraclea e Nunzio Apostolico in Polonia, mandato speciale per procedere, insieme con i Plenipotenziari della Repubblica di Polonia, alla firma di detto Concordato.

In fede di che sottoscriviamo il presente. Atto ed ordiniamo che sia munito del Nostro Sigillo.

Dato a Roma, presso San Pietro, il 7 luglio dell'anno 1993, quindicesimo del Nostro Pontificato.

(-) Joannes Paulus PP II

(Pieczęć okrągła)

Tłumaczenie:

Jan Paweł II Papież

Przyjmując do wiadomości przemiany polityczne, które zaszły w Rzeczypospolitej Polskiej oraz mając na uwadze potrzeby pastoralne wspólnoty katolickiej, po wysłuchaniu Konferencji Episkopatu Polski, podjęliśmy decyzję o podpisaniu nowego Konkordatu w celu uregulowania wzajemnych stosunków między Stolicą Apostolską a Rzeczypospolitą Polską.

Wobec tego przyznajemy Czcigodnemu Bratu **Józefowi Kowalczykowi**, Arcybiskupowi tytularnemu Heraklei i Nuncjuszowi Apostolskiemu w Polsce, mandat upoważniający do przystąpienia, wraz z negocjatorami Rzeczypospolitej Polskiej, do podpisania wymienionego Konkordatu.

Co stwierdzając, podpisujemy niniejszy Akt oraz nakazujemy, aby został opatrzony Naszą Pieczęcią.

Dano w Rzymie, u Świętego Piotra, 7 lipca roku 1993, piętnastego Naszego Pontyfikatu.

(-) Jan Paweł II Papież

[pieczęć okrągła]

(Publikacja: 18-05-2002 Ostatnia zmiana: 18-11-2003)

Oryginał. (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,243>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora.

Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl